Æble/PæreNYT

Nr. 28 // 29. august 2022

FÆLLES

Aroma

- På tidlige lokaliteter er det nu tid at måle udviklingen i Aroma.
- Undgå at blive snydt af at frugten ikke har farve, mens udviklingen i den indre kvalitet er mere fremskreden.
- Brug refraktometer, jodopløsning, og penetrometer til at vurdere den indre kvalitet.
- Målingerne bør påbegyndes 7-10 dage før det forventede plukketidspunkt.
- Pluk mindst 10 frugter til at måle på.
- Vurder også plukketidspunktet ud fra duft, smag og ved at se på grundfarven samt farven på kernerne. Begynder frugterne at drysse, er det også tegn på, at der snart skal plukkes.
- Konventionelle avlere kan bruge Pomoxon Extra – se nedenfor.

Lagring – luft ud

Avlere, der lagrer frugt på kølelager hjemme, bør være opmærksomme på jævnligt at lufte ud på lageret. Der sker altid udvikling af gasarten ethylen på lageret. Udviklingen sker i takt med at frugten eftermodner. Ethylen øger frugtudviklingen i lageret. Koncentrationen af ethylen kan reduceres, hvis kølelageret jævnligt udluftes.

Fjern frugter med skader

- Frugt, som er skadet, vil nødmodne. Det sker for eksempel ved bægerråd, råd i kernehuset og sprækker i stilkenden.
- Skaderne spottes lettere nu, fordi frugten nødmodner.
- Frugter med skader, tiltrækker ørentvist/bænkebidere, der laver huller i frugten.
- Der går råd i skadet frugt, og smitten gives videre via kontakt til nabofrugter.
- Fjern frugter med skader/råd for at undgå smitte til nabofrugter.

INDHOLD:

FÆLLES **1**
Aroma 1
Lagring – luft ud 1
Fjern frugter med skader 1
Ørentvist skade 2

KONVENTIONEL **2**
Calcium 2
Lagersprøjtninger 2
Aroma - Pomoxon Extra 2
Lucas - Pomoxon Extra 2
Cerone – vær obs på plukketidspunktet 3
SmartFresh 3
Bladgødning fosfor og zink 3
Clara Frijs efter høst 3
Cerone i Clara Frijs efter høst 4
Bladgødskning efter høst 4
Kobber efter høst 4

ØKOLOGI **5**
Calcium 5
Sodplet 5
Kvælstof til blomsterknopperne 5
Blødt skold i Santana 5
Syrehveps og renhold for skræpper 5
Concorde og Conference 6
Bladgødskning efter høst 6
Pærer efter høst 6
Bekæmpelse af mosegrise 7

Tilskud til investeringer: 7

Ørentvist skade

- I Clara Frijs har et insekt lavet indgang ved blomsten. Indgangshullet er konsekvent ved blomsten. Angrebne frugter rådner.
- Inde i frugten er gnavet en gang, men der findes hverken ekskrementer eller larve.
- Det er formodentlig ørentvist, som har været på spil. I tørken har ørentvisten været tiltrukket af frugterne.
- Skaden må ikke forveksles med angreb af æblevikler. Her vil der være ekskrementer og æbleviklerlarven gnaver sig i retning af kernerne.

KONVENTIONEL

Calcium

Hvis der hidtil kun er kørt lidt calcium ud, skal der startes igen nu, hvor temperaturen er faldet - se ÆblepæreNyt nr. 27_2022.

Lagersprøjtninger

Omskiftet i vejret og tiden til høst, gør lagersprøjtninger aktuelle nu – se ÆblepæreNyt nr. 27_2022

Aroma - Pomoxon Extra

- Det anbefales at begynde ca. 10 dage før høst, men behandling så tæt op til høst som 1 uge før høst, vil have effekt.
- Dosering: 10 gram/ha aktivstof NAA i hver behandling. 10 gram/ha aktivstof NAA svarer til 0,35 l/ha Pomoxon Extra (29 gram/liter NAA).
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Pomoxon Extra.

Lucas - Pomoxon Extra

- I Holland er der erfaring med at bruge 10 gram/ha aktivstof NAA i Lucas før høst.
- 10 gram/ha aktivstof NAA svarer til 0,35 l/ha Pomoxon Extra (29 gram/liter NAA).
- Brug ca. 10 dage før forventet høst.
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Pomoxon Extra.

Cerone - vær obs på plukketidspunktet

Er der brugt høje doseringer af Cerone, kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.

SmartFresh

- Godkendt til æbler og pærer.
- Behandling med SmartFresh-behandlinger udføres af Jan Jager, som for bestilling kan kontaktes på telefon: 21 67 21 97.

Bladgødning fosfor og zink

- Fosfor og zink har betydning for farvedannelsen og kan tilføres som bladgødskning.
- Monokaliumfosfat (MKP) indeholder 23% fosfor og 29% kalium. Dosering: 4 kg/ha.
- Zink tilføres som 125 g/ha zinksulfat (23%) eller som 125 ml Lebosol-Zink (40%) eller Zintrac (40%).
- Blanding: MKP kan blandes med Urea, MAP, Zink, Mangan. Bland ikke MKP med Calcium.

Clara Frijs efter høst

- **Vanding:** På lokaliteter, hvor det stadig er tørt, vil det af hensyn til dannelsen af næste års blomsterknopper være en fordel at fortsætte med at vande efter høst.
- **Pærebladlopper:** Husk at pærebladlopperne kan fortsætte deres liv i træerne efter høst, og kan i så fald føre til højt smittetryk til næste forår. Når der ikke længere er frugt på træerne, kan der bruges højere dosering af bladgødskning, da konsekvensen af eventuelle svidninger ikke er så alvorlig, som når der er frugt på. Doseringen af kalisalpeter kan således øges til 12-14 kg/ha.
- Siltac kan bruges før og efter høst. Der bruges en koncentration på 0,12% og en væskemængde på 400-500 l/ha det vil sige ca 0,5 l Siltac pr ha. Bland ikke Siltac med andre midler. Movento bruges kun i løbet af forsommeren - ikke nu.
- **Pærebladgalmider:** er ødelæggende for bladkvaliteten. I løbet af sommeren sidder de inde i bladene, men vandrer ud inden bladene skrifter farve og falder til jorden. Det er efter høst/i september, der skal bladgødskes med 2 x 4-6 kg svovl med ca 10 dages interval.
- **Pas på med behandlinger med bladgødskning/svampemidler efter høst, hvis frugten fra bestøvertræerne skal plukkes senere og bruges.**

Pærebladgalmider er ødelæggende for bladkvaliteten. I løbet af sommeren sidder de inde i bladene, men vandrer ud i løbet af sensommeren inden bladene skrifter farve og falder til jorden. De overvintrer under knopskæl mm.

Cerone i Clara Frijs efter høst

- Cerone må bruges efter høst for at styrke blomsterknopdannelsen i pærer.
- Hvor nødvendig behandlingen med Cerone efter høst er, vil afhænge af frugtbelastningen i år, vækstniveauet og om der blev udtyndet med Cerone under blomstringen i 2022. **Hvis der blev udtyndet med Cerone, er det mindre nødvendigt med behandling efter høst.**
- Behandlingen udføres efter høst, mens bladene stadig er grønne og temperaturen er over 15-18°C.
- Der må anvendes 2 x 0,25 l/ha med 7 dages interval eller 1 x 0,5 l/ha. Vær klar over at der højst må bruges totalt 0,75 l/ha pr sæson inklusive behandling i blomstringen.
- Behandlingen må først udføres, når frugten fra bestøvertræerne er plukket, hvis de skal plukkes senere og bruges.
- Mange andre forhold end bare behandlingen med Cerone efter høst, vil påvirke, hvordan næste års knopper udvikler sig.

Bladgødskning efter høst

- **Pas på med behandlinger med bladgødskning/svampemidler efter høst, hvis frugten fra bestøvertræerne skal plukkes senere og bruges.**
- Bladgødskning efter høst hjælper med at styrke næste års blomsterknopper.
- En standardbehandling vil være:
  10-15 kg urea + 1,5 kg Solubor eller 1,5 l Bortrac + 1 l zink pr ha
  Ved stort udbytte og lavt kvælstoftal i bladanalysen, køres denne blanding 3 gange for at styrke knopperne.
- Magnesium: Hvis bladprøve viser lave Mg-værdier eller der er symptomer på Mg-mangel bruges: 10-15 kg urea + 1,5 l/kg bor + 10 kg bittersalt.
- Svovl: Har der været brugt for lidt svovl gennem sæsonen/op til høst kan det med fordel udbringes umiddelbart efter høst. Dette er særlig aktuelt i pærer.

Kobber efter høst

- Kobber: Hvis der er behov for det (jævnfør bladprøver) er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer.
- Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for både regnorme og bladkvalitet. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha. Denne dosering er for lav til at have sideeffekt på frugttrækræft.
- Først når bladene har skiftet farve og begynder at falde af, kan doseringen af kobber øges til ca 3 kg/ha.

ØKOLOGI

Calcium

Hvis der hidtil kun er kørt lidt calcium ud, skal der startes igen nu, hvor temperaturen er faldet. Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 3-4 kg/ha. I første omgang kan man nøjes med at behandle de sorter, hvor der er kortest tid til høst (Aroma).

Sodplet

Vådt vejr er sodpletvejr.
Armicarb (kalium hydrogen carbonat) er godkendt til bekæmpelse af æbleskurv og sodplet.
Der er risiko for infektioner af sodplet, hvor der er lange fugtige perioder og hvor frugten er våd i én til flere dage. Det er typisk de samme perioder, hvor der er risiko for skurvinfektioner på frugten. Bland gerne Armicarb med svovl. Men undgå at blande Armicarb med diverse bladgødskninger, idet nogle blandinger kan give svidninger.
Bland ikke med calciumclorid
Der er sideeffekt af Natron på sodplet. Bland ikke natron med calciumclorid.
Sodpletangreb forekommer ofte, hvis plantagen har haft angreb tidligere. Sodplet angriber i de samme plantager år efter år, hvor andre plantager har mindre problemer.
Infektioner udvikles gennem hele sæsonen. Angreb når ikke at blive tydeligt på tidligere sorter. Angreb ses normalt på sorter fra Elstar og senere. Angreb ses tydeligst på lyse frugter.

Sodplet på æblesorten Topaz

Kvælstof til blomsterknopperne

Hvis der i løbet af sommeren har regnet meget eller er vandet meget, kan der være blevet udvasket næringsstoffer fra jorden. Eller hvis træerne har haft eller har et stort udbytte er det vigtig for blomsterknopdannelsen til næste år at tilfører 10-20 kg hurtigtvirkende kvælstof på jorden til opbygning af blomsterknopperne. F.eks. Øgro. Vær opmærksom på at I ikke overskrider jeres kvælstofkvote.

Blødt skold i Santana

Santana er følsom for blødt skold. Følsomheden varierer mellem år.
For at forbygge skold må de ikke høstes for modne. Nedkøling skal foregå ved 4 grader de først 3-4 uger og ved atmosfærisk luft.
Sænk derefter gradvist temperaturen til 1,5-2 grader og 3 % ilt. CO2 skal ligge på 0,8-1%.
Da der er risiko for skold i Santana vil det være en god ide, at de ikke ligger på lager for længe. Sælg dem gerne med det samme.

Syrehveps og renhold for skræpper

Hvis I har skæpper i plantagen så slå græsset. Skræpper er vært for syrehveps, hvor larven kan lave huller i den næsten modne frugt.

Concorde og Conference

Concorde og Conference kan få en meget fin kvalitet i økologisk produktion. Den bedste måde at undgå skrub på, er at sprøjte meget sen aften eller meget tidlig morgen med svampemidler.

Hvis jeres pærer ser således ud ved høst, har de været angrebet at pære-hvepse eller pæregalmyg.

Bladgødskning efter høst

Bladgødskning med kvælstof efter høst for at styrke de nye blomsterknopper er aktuelt så længe der fortsat er mange grønne blade til at optage næringsstofferne.
Det er tilladt at bruges Aminsol PS. Desuden må der i økologisk produktion bruges Aminosol, som er baseret på hydroliseret animalsk protein efter høst. Produktet må ikke bruges på spiselige dele. Det skal registreres som en N-gødning.
Hvis der er dokumenteret mangel og konsulenterklæring er det en god ide at bladgødske med Bor, Zink og bittersalt.
Bland ikke bittersalt og Zink.
Aktuelle blandinger:
1,5 kg Solubor + Lebosol Zink 0,5 l pr ha
eller
1,5 l/kg Solubor + 10 kg bittersalt.

Bladgødskning med kobber kræver dokumenteret mangel og konsulenterklæring.
Hvis der er mangel, er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer.
Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for både regnorme og bladkvalitet. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha. Denne dosering er for lav til at have sideeffekt på frugttrækræft.
Først når bladene har skiftet farve og begynder at falde af, kan doseringen af kobber øges til 2-3 kg/ha.

Pærer efter høst

Pærebladgalmider er ødelæggende for bladkvaliteten. I løbet af sommeren sidder de inde i bladene, men vandrer ud inden bladene skrifter farve og falder til jorden. Hvis der efter høst bruges svovl mod svampesygdomme vil der være sideeffekt mod pærebladgalmider.

(Se billede af skade på blade efter pærebladgalmider på side 3)

Bekæmpelse af mosegrise

For at forebygge mosegrise er det vigtigt efter høst at holde plantagen ren for ukrudt i træ-rækken, at holde græsset kort og fjerne nedfaldsæbler. Nedfaldsæbler er foder til mosegrisene. Erfaring viser, at hvis der kobles en tromle efter græsslåmaskinen så generer dette mosegrisene. Deres gange trykkes sammen.

Tilskud til investeringer:

Miljø- og klimateknologi 2022 ÅBNER den 18. oktober

Landbrugsstyrelsen har nu sendt ordningen Miljø- og klimateknologi 2022 i høring. Ordningen åbner den 18. oktober 2022 men med ansøgningsfrist den 10. januar 2023. (OBS: Ændret i forhold til hvad vi tidligere har oplyst!)

De teknologier der kan søges, kan findes her:

Miljø- og klimateknologi 2022 - Landbrugsstyrelsen (lbst.dk)

Indsatsområde 8, 9 og 10 er til Gartneri.

Investeringer på økologiske bedrifter

Denne ordning forventes at åbne i perioden 15. december 2022 til 1. marts 2023.

Bemærk at begge ordninger er i høring!

Kontakt Mona H. Christensen, mhc@hortiadvice.dk, hvis du tænker på at søge tilskud, når ordningerne åbner.

REDAKTØRER

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvice.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 23 82 63 47
hlp@hortiadvice.dk

Hortiadvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvice har copyright på billederne